

ΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙΩΝ

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΧΑΡΟΥΝ-ΑΛ-ΡΑΣΙΝΤ

Καϊζουράν, η τρομερή γυναίκα. Η αγάπη της προς το μικρότερο γιό της και το μίσος της προς τόν πρεσβύτερο. Η δραματική δολοφονία του Χαδῆ. Η ανάρρησης του Χαρουν-άλ-Ρασίντ στο θρόνο. Περιπλανήσεις μές' στους δρόμους της Βαγδάτης. Καυγάδες, μεθυσία κι' έπεισέδια! Τά παρχμυθία της «Χαλιμάς». Η μισανθρωπία του Χαρουν. Ο θάνατός του και η κατατροφή του τάφου του, κλπ.

Π' την ιστορία του Χαρουν-άλ-Ρασίντ, τού περιφημου χαλιφῆ της Βαγδάτης, διαπιστώνεται ένα πράγμα: "Ότι αν έλειπε η μητέρα του Καϊζουράν, είνε ζήτημα αν ο θρῠκικός αυτός ήθος τούων θρῠλων και παραμυθιών, θά καταφάρωνε να γινή τόσο μεγάλος και τρανός και να δοξαστή τόσο πολύ.

Η Καϊζουράν ήταν, άλλοτε, σκλάβια σ' ένα χαράμ, αυτό όμως δεν την εμπόδιζε διόλου να ξέρη να μιλάει οάν γυναίκα στους άντρες. Τους ήξερε καλά και κατά βάθος. Γι' αυτό την ήμερα που ο άντρας της, ο χαλιφῆς Μεχντή, της χάρισε δύο χιλιάδες δούλους, από τούς οποίους ο καθένας της έπηρε κι' από μία σακκούλα με χίλια χρυσά νομίσματα, κι' άλλη μια με χίλια άσημενα, η Καϊζουράν δεν τού έλεγε καν εύχαριστώ! Περμένε τού χαλιφῆ τού βράδυ, και τότε, αντί να τόν εύχαριστή, τού έλεγε:

—Ποιό είνε τάχα τού καλό που μοίβανες ως σήμερα;... Κι' ο Μεχντή τάχασε: Μιά τέτοια ερώτηση, ύστερ' από ένα ώδιο ήρμωνικό, δεν την περιμένε, βέβαια, ποτέ.

Τέτοια γυναίκα ήταν ή Καϊζουράν! Άπ' τού γάμου της, είχε αποκτήσει δύο παιδιά. Τό μεγάλο, τόν Χαδῆ, δεν τόν αγαπούσε. "Όλη της ή σικαπάθεια κι' όλη της ή προτίμηση στρεφόταν προς τόν πιο μικρό, τόν Χαρουν. Είχε προσλάβει δάσκαλό τόν τó μεγάλο Πέρση σοφῆ Γιεχία. Η Καϊζουράν, λοιπόν, κι' ο σοφῆς Γιεχία δεν είχαν τίποτ' άλλο στό μυαλό τους, παρά πώς ν' έξασφαλίσουν τόν θρόνο της Βαγδάτης στό Χαρουν. "Όταν, όμως, στά 785 πείθαν ο χαλιφῆς Μεχντή, τού χαλιφάτου περιήρθε στά χέρια τού πρεσβυτέρου γιου της Καϊζουράν, τού Χαδῆ, που ή μητέρα τόν δεν τόν σικαπαθούσε καθόλου.

Ο νέος χαλιφῆς κάθε άλλο ήταν παρά καλός. Δεν θά είχε μάλιστα καμιά δισκολία να μοιραστή τόν θρόνο με τόν αδελφό τόν Χαρουν, αν ή μητέρα τόν, με τή διαγωγή της, δεν τόν έφερονε σ' αληθινή απόγνωση και δεν τούπρηνε τó ψάξι στά χέρια, με τó παραμυθό... Η Καϊζουράν ήταν εμμονή γυναίκα, κι' όμα έβασε κάτι στό μυαλό της, ο κόσμος όλος να χαλούσε, δεν άλλαζε κεφάλι! Κι' ή απόφαση της ήταν νά παραμείνει τόν Χαδῆ και ν' ανεβάσει μόνο τόν στό θρόνο τόν Χαρουν...

Κάποιο σκοτεινό οίανό φθεγγαν ότι ή βασιλεία τού Χαδῆ θά ήταν σύντομη. Κι' όμως, ή Καϊζουράν ήταν ανυπόμονη: Δεν άρινε ειχαίρια που νά μη δείξη τήν παραφορησι της στόν Χαδῆ. Η σχέσηεις μεταξύ αυτού και της μητέρας τόν έξετρανύθησαν άκόμα πιο πολύ, άπ' τήν ήμερα που ή Καϊζουράν θέλησε να διορίσει έναν είνουσιενό της, τόν Αμαντάλλα, άρχηγό της δημοσίας ασφάλειας στη Βαγδάτη. Ο Χαδῆ είχε τότε τήν άπρονουσία νά έπαρροσή δημοσία άνευκόμης για τόν είνουσιενό της μητέρας τού... Αυτό έπτασε—αυτό τó ήξερε ο Χαδῆ. Πρίν, λοιπόν, τόν ξεπιστρώσει εκείνη, θέλησε να προλάβη ο ίδιος και νά ξεπιστρώσει τόν Χαρουν! Τοίκοτείλε τότε ένα πιάτο πλάκι... "Ένα πιάτο πλάκι έκ' μέρος τού χαλιφῆ, αποτέίλοσε είνονά ξεαιρετή! Ο Χαρουν, όμως, κάτι μωρτίστε και δεν άγγιξε διόλου τó πλάκι που τούστειλε ο αδελφός τού... "Έπ' πάλει... Ο Χαδῆ, λαβαίνοντας μέτρα προνοσίας, είχε φροντίσει κι' είχε κλεισει στη φυλακή τó σοφῆ Γιεχία, με τó σκοπό νά τού κόψη τó κεφάλι!

Άλλά σ' αυτό τó μεταξύ, ή μηχανορραφίες της Καϊζουράν είχαν δουλέψει για καλά. Έκει που ήσαν φτασμένα πειά τó πράγματα, καταλάβαινε πώς δεν έπρεπε νά χάνη τόν καιρό της... Κι' έπειδή, οάν μητέρα τού χαλιφῆ που ήταν, είχε ελευθερά εισοδο μέσ' τού χαράμ τού, ένα βράδυ έκανε τή βόλτα της ως εκεί—και τó ίδιο βράδυ ή δολώσιεις τού χαρμειού έπνιξαν τού χαλιφῆ, σφαιρίζοντας άπάνω τού κεφάλι τόν δια τών ντιβανιών τά μαξιλάρια, άπάνω στά όποια, για μεγαλύτερη σιγουράδα, κάθισαν κατόπιν δίες μαζύ!

Έτσι τήν άλλη μέρα, ο Χαρουν-άλ-Ρασίντ—που τ' όνομά τόν σημαίνει «Άσφόν ο καλά διεθυνόμενος»—χάρις στην αγάτη της μητέρας τόν και τó πραξικόπημα τών γυναικών τού αδελφού τόν, ανέβαινε στό θρόνο... Ένωείται ότι, αν ο Χαρουν-άλ-Ρασίντ βασιλεύσει ως άπόλυτος κυρίαρχος τού τότε πολιτισμένου κόσμου—του άραβικού—κι' έγινε μεγάλος και πολύς, αυτό δεν τó χρωστούσε τόσο στή μεγαλοφύα τού,

όσο στους Βασιμακίτας, που άνέλαβαν νά διοικήσουν, έν όνοματί τού, τις επαρχίες τού άπεράντου κράτους τού.

Αίτοι οι Βασιμακίτα ήσαν τρεις γιοί τού σοφῆ Γιεχία. Ο Ντζαφά ήταν ο νεότερος κι' ο ώραιότερος. Αύτός λαλούριζε τήν άνδρική μάδα στη Βαγδάτη, κι' έκανε τις καρδιές τών γυναικών νά χτυπούν στό πέτασμά τού... Έβελίος, όμως, οάν είνουσιενός τού χαλιφῆ, περιφρονούσε τελείως τις γυναίκες! Σιγνηροία με τού χαλιφῆ, διέσχίξε, μέσα σέ πολυτελή πλοία, τόν Τίγγρητα ποταμό, τόν συνόδευε σ' όλα τού τά ταξείδια, κι' όπου βρισκόταν ο χαλιφῆς, βρισκότανε κι' αυτός!

Μαζύ με τόν χαλιφῆ, μόλις νόητονε, γιόριζαν μέσ' στη Βαγδάτη και είχαν τις θρῠκικές εκάινες περιπέτειες, τόν όποιον τήν άνάμνηση μάς περιέσσωσαν τά παραμυθία της «Χαλιμάς», ή περιήρμες «Χάιες και μία νύχτες»! Οι δύο τους, ή καλύτερα, οι τρεις τους—γιατί στη συντροφιά τους προσετίθετο κι' ο Ίμπραήμ της Μοσσούλης, ο ποιητής και ραφινός—με χίλια πονηρά τεχνάσματα, έξέμεγαν τήν προσοχή τού άρχηγού της ασφάλειας και τών δογάνων τόν, και χιανότουσαν μέσ' στά στενωσάκια της Βαγδάτης, μυστηριώδη και παράξενα σοκάκια, πάρα πολύ στενά για τούς άνθρώπους, αλλά τόν χωρούσαν, μοιατάτα, τις πιο άπαίαντες κι' ώραιές περιπέτειες... Ντιμμένοι με φροήματα άπόλά, κομφελιάριδες σχεδόν, ώστε να μιν κινούν τήν ύποψια και τήν προσοχή τών ύπρκών, ο χαλιφῆς Χαρουν-άλ-Ρασίντ, με τούς δύο τού φίλους, άνεκατείνουσαν μέσ' στόν ύποπτο κόσμο τών μεθυσμένων ναυτών, που ήξεραν ιστορίες από μαζούνα λιμένα και τούς μιλούσαν για τή χώρα που βασιλεύει ο Καρλομάργος! Έστησαν καυγάδες με τούς Έβραίους έμπορούς, που φορούσαν λιγδέρα καρτάνα, μεθούσαν, βίαστημόσαν και βοιολοζούσαν, έζαναν γλέντια έξοφρενικά, και γιγορούσαν με τά ζημεριόματα...

Η ζωή τού Χαρουν-άλ-Ρασίντ είν' ένα παραμυθί άνατολίτιζο, γεμάτο ήδονή, αήα και θάνατο! Τίποτα δεν της έλειπε άπ' ό,τι θά τήν έκανε άγρία, και, συγχρότως, σαγηνετική—άποροσητική μωζύ κι' έλκυστική! Γιατί ο θρῠκικός αυτός χαλιφῆς, είχε τού κόσμου τις ιδιοτροφίες... Παντρώνιζε τήν αδελφή τόν Άμπίσσα, τόν άγαπημένο τόν Ντζαφά, τόν ώραίο και παλιό τόν είνουσιενό, τόν κατεδάρισε σέ βασιανιστήρια, κι' άπό βιθισίτες διοζήθηκε μέσ' στό έγλημα και τήν αζολασία, ο χαλιφῆς Χαρουν-άλ-Ρασίντ άποτραβήχτηκε άπ' τόν κόσμο, έκοψε δίες τις φίλιες τού, έγινε μισάνθρωπος και στά τελευταία, ύποπευμένο τούς πάντα και τά πάντα, άλλαξε και τó καθιερωμένο έμβλημα της βασιλικής τόν σφραγίδος: Τή φράσι «Ο Χαρουν στρώζεται στό Θεό», τήν κάνει «Χαρουν, πρόσεξε κι' άγρίαντα»!...

Στό τέλος όμως χάθηκε κι' ο ίδιος, σκοτωμένος σέ κάποια έσωστρατία, στό βόλη της Άσίας! Έτοιμοθάνατος, είχε άκόμα τó σαισιό νά υποβιάη μιστούά τού, σέ φοχτά μιστιρία, τόν αλμυλότο άρχηγό τών έχθρών τού.

Εκτός άπ' τή φήμη τού, τή γεμάτη θρῠλούς και άνέκοδο, τίποτα δεν άπόμεινε άπ' τó πέρασμά τού μέσ' από τόν κόσμο: "Ός κι' ο τάφος τού, χάθηκε κι' αυτός! Τόν κατέστρωσαν ή άρδες τού Χουάιανγκού, χάνου τόν Μογγόλον, έγγονού τού περιφημου Ζίγγις-χάν, που έξεστράτευσε τó 1258 έναντιόν τού άραβικού κράτους, και νικητής, κάιγοντας και δημόνοντας τά πάντα, πέρασε τόν Τίγγρητα ποταμό, δίχως νά βραχθή, γιατι πατούσε άπάνω στις άδιάδροχες περσιονές που είχε σπύσει άπ' τις βιβλιοθήρες της Βαγδάτης...

Αυτή ήπνιξε ή ύποβλήτικη ζωή τού Χαρουν-άλ-Ρασίντ, τού θρῠκικού χαλιφῆ της Βαγδάτης, που πέρασε σά μετέωρο κι' έσθιασε, γορίζ ν' άφήση παρά μόνο σάχη, και που ή περιπέτειες της έγιναν άφορη κι' γραφούταν τά παραμυθία της «Χαλιμάς», ή «Χάιες και μία νύχτες»—τό άριστούργημα αυτό της άραβικής φιλόλογίας, που έγινε δημοφιλές κι' άνάγνωστο σ' όλο τόν κόσμο, επειδή μάς δίνει μία θανμόσαν εικόνα της χλιδής, της μεγαλοπρεπείας και τού πλούτου της Άνατολής, αλλά και της φαντασίας τών λογογράφων και τών ποιητών της μυστηριώδους Άραβίας...

ΞΙΤΙΚΟ!

ΣΕ ΜΙΑ ΤΡΙΧΑ

Έτραβήξε ή ξανθούλα μου με τριχ' άπ' τά μαλλιά της και τά δύο χέρια μοίδωσε στην τριχινή θηλεία της. Έγέλασε γιατί ο φταχός στό νόυ μου πάντο' έζα πώς θάταν εθνολο πολύ νά σπάσω αυτήν τήν τριχα. Άλλοι μου!... Όταν δοάμισα μ' όλη τή δύναμή μου κι' έννοιωσα μέσ' στό σίδερα δεμένο τού κορμί μου, ν' άναστηνάω άρχίησα με τήν χαριά καμμένη. Τώρα με σέρνει πίσω της παντού όπου πηγαίνει.

Ι. ΠΟΛΕΜΗΣ

